

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBINIUS GAMTOS
IŠTEKLIUS ĮSTATYMO NR. I-1163 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-3851(2)“ PROJEKTO
(TAP NR. 20-16(2); TAIS NR. 19-15631(3))**

2020-01-15 Nr. NV-141

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą – iš esmės pritarti Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3851(2) tikslui diferencijuoti mokesčio už valstybinius gamtos išteklius tarifo koeficientą, tačiau kartu pateikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo.

3. Dabartinė situacija:

- Šiuo metu už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesni negu išgautas gamtos išteklių kiekį, ar be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį taikomas 10 kartų didesnis mokesčio tarifas.
- Įstatymo projektu siūloma diferencijuoti didesnio mokesčio tarifo taikymą pagal tam tikras situacijas:
  - ✓ 5 kartus didesnis mokesčio tarifas būtų taikomas kai ištekliai išgaunami be leidimo arba kai viršijamas leidime nurodytas leidžiamas išgauti gamtos išteklių kiekis.
  - ✓ kai laikomasi žemės gelmių naudojimo plano ir išteklių kiekis deklaruojamas, tačiau ištekliai išgaunami pažeidžiant leidimo sąlygas – siūloma taikyti 2 kartus didesnį mokesčio tarifą;
  - ✓ kai ištekliai išgaunami laikantis leidimo sąlygų, tačiau išteklių kiekis nedeklaruojamas - siūloma taikyti 5 kartus didesnį tarifą;
  - ✓ kai laikomasi žemės gelmių naudojimo plano išgaunamas, tačiau nedeklaruojamas išgautas kiekis, ištekliai išgaunami pažeidžiant leidimo sąlygas - būtų taikomas 10 kartų didesnis tarifas;
  - ✓ kai ištekliai išgaunami be leidimo arba nesilaikant žemės gelmių naudojimo plano - siūloma taikyti 20 kartų didesnį mokesčio tarifą;
  - ✓ didesnis mokesčio tarifas nebūtų taikomas, jeigu asmuo nedeklaruotų išgauto gamtos išteklių kiekio (už deklaracijos nepateikimą arba nepateikimą iki nustatytų terminų būtų taikoma administracinė atsakomybė);
  - ✓ siūloma įtvirtinti, kad didesnis mokesčio tarifo koeficientas iki 2021 m. sausio 1 d. nebūtų taikomas požeminio vandens naudotojams, kurių požeminio vandens gręžiniai įrengti iki 2020 m. gruodžio 31 d.
  - ✓ Taip pat, Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad mokesčio už medžiojamuosius gyvūnus deklaracijos pateikiamos tik tais atvejais, jeigu leidime naudoti šiuos gamtos išteklius pasikeitė medžioklės plotų naudotojas, medžioklės ploto vieneto ribos ar šio miško ploto bonitetas.

4. Projekto esmė – siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projekto tikslui, tačiau kartu siūloma jį tobulinti:

- siūloma papildyti įstatymo projektą nuostata, kad didesnis mokesčio tarifo koeficientas taikomas išteklių nedeklaravimo atveju. Pagal įstatymo projektą siūloma koeficientą taikyti, kai ištekliai išgaunami be leidimo arba viršijamas leidime nurodytas kiekis;
- siūloma nekeisti deklaracijų už medžiojamųjų išteklių teikimo tvarkos;

- manoma, kad netikslinga išimtis dėl požeminio vandens naudojimo. Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti, kad didesnis mokesčio tarifo koeficientas iki 2021 m. sausio 1 d. nebūtų taikomas požeminio vandens naudotojams, kurių požeminio vandens gręžiniai įrengti iki 2020 m. gruodžio 31 d. Tokiu atveju būtų nepagrįstai išskiriama viena gamtos išteklių naudotojų grupė iš visų išteklių naudotojų ir jiems nebūtų taikoma įstatymu nustatyta atsakomybė. Taikant šią teisės normą, gali kilti neaiškumų dėl pradėtų bylų, ekonominių sankcijų skyrimo, asmenų patikrinimo baigimo;
- siūloma iš esmės peržiūrėti nuostatas dėl žemės gelmių išteklių naudojimo: atsisakyti įstatymo 6 straipsnio 3-6 dalių, Įstatymo projekte nepagrįstas veikų, susijusių su žemės gelmių išteklių naudojimu ypatingas pavojingumas, 3-6 dalys konkuruoja su įstatymo projekto 6 straipsnio 2 dalimi.
- Įstatymo projektas tikslintinas teisės technikos aspektu.

5. Derinimas - Projektas suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Teisingumo ministerija. 2020-01-14 Projektas aptartas tarpinstituciniame pasitarime. Į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas atsižvelgta. Pakoregavus projektą, neaktualūs Finansų ministerijos ir VMI siūlymai. Lietuvos pramonininkų konfederacija (po projekto pateikimo Vyriausybei svarstyti) pateikė pastabas dėl kategorijos „be leidimo“ turinio ir dėl terminų „leidžiamas išgauti“ ir „skiriamų naudoti“ koreliacijos ir leidimo priedo teisinės galios.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėja

Gina Gajauskienė